

Saksfremlegg

Originaldokument
 Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2022/2140-9	Saksbehandler: Marit Elisabeth Hætta Gaup	Dato: 22.11.2022
------------------------------	--	---------------------

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
	Kommunestyret	
	Formannskapetets innstillingsmøte	
	Hovedutvalg for kultur, næring og teknisk	
	Hovedutvalg for oppvekst, helse og sosial	
	Eldreråd	
	Råd for personer med funksjonsnedsettelse	
	Ungdomsrådet	
	Administrasjonsutvalget	

Økonomiplan 2023-2026 med handlingsprogram og årsbudsjett 2023

Melding om vedtak sendes til:

- Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Damsveien 1, 9815 Vadsø
- VEFIK IKS, Postboks 1023, 9503 Alta
- KUSEK IKS, Postboks 1261, 9505 Alta
- Kommunalledere

Det vises til:

- Kommuneloven §§14-3 – 14-22 med tilhørende forskrifter
- Statsbudsjettet 2023 og [Grønt Hefte 2023](#)
- KS prognosemodell for rammetilskudd 2023-2026
- Økonomireglement for Kautokeino kommune
- Proposisjon 1 LS (2022-2023) til Stortinget (forslag til Stortingsvedtak) angående skatter, avgifter og toll for inntektsåret 2023 ([Stortingets skattevedtak](#))

Vedlegg:

- 1 Økonomiplan 2023-2026
- 2 Tiltaksliste driftsbudsjett 2023-2026
- 3 Tiltaksliste investeringsbudsjett 2023-2026
- 4 Finansrapport økonomiplan 2023-2026

Sakens bakgrunn:

Kommuneloven stiller krav om samkjøring mellom kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplan og handlingsprogram. Ved utformingen av økonomiplan er det tatt

utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel og FNs bærekraftsmål, og utformet tiltak for å oppnå disse mål de kommende 4 år. Plandokumentet består av handlingsprogram, årsbudsjett for 2023 og økonomiplan for perioden 2023-2026. Handlingsprogrammet danner grunnlaget for enhetenes virksomhetsplaner den påfølgende år.

I samsvar med kommunens økonomireglement fastsetter og tildeler kommunestyret bevilgningene til kommunens drift på netto rammenivå. Bevilgninger til enhetene kommer frem av budsjettskjema 1C. Netto ramme skal i samsvar med økonomireglementet ikke overskrides uten kommunestyrets samtykke. Det vil si at endring av netto rammetildeling krever vedtak fra kommunestyret. Tjenesteenhetene fastsetter det årlige detaljbudsjettet med et driftsvolum innenfor den rammen som blir gitt. Kommunallederne har dermed innenfor sin delegerte budsjettmyndighet et pålagt ansvar for å sikre at netto driftsrammer ikke overskrides.

Vedleggene 2 og 3 viser forslag til tiltak som enten kan velges inn eller ut av budsjettet. Sparetiltak er tiltak som ligger inne i budsjettforslaget, men som kan tas ut av budsjettet og viser hva kommunen vil spare dersom tiltakene ikke gjennomføres. Tiltak omtalt som økning eller tillegg, er tiltak det ikke er funnet rom for å ta med i budsjettforslaget, men som kommunestyret kan velge å ta inn i budsjettet. Ingen av disse listene er uttømmende og kommunestyret har frihet til å legge til nye tiltak som vil påvirke budsjettet for kommende 4 år.

Vedlegg 4 er finansrapporten og viser hvilke forutsetninger økonomiplanen er utarbeidet etter. Finansrapporten har analyser som bygger på forventninger om fremtidig renteutvikling og tar utgangspunkt i lån som kommunestyret allerede har vedtatt. I tillegg til de låneopptak som allerede er vedtatt av kommunestyret, er også forslag om nye årlige startlånopptak på 10 millioner kroner tatt med i finansrapporten.

Vurdering:

Årene 2020 og 2021 har synliggjort hvordan hendelser på globalt nivå raskt påvirker lokale forhold. Først rammet virkningene av virusutbruddet covid-19 samfunnet. Usikkerheten i det globale verdensbildet økte ytterligere etter krigsutbruddet i Ukraina. Disse to hendelsene har rammet økonomi, samfunn og næringsliv hardt og resultert i store endringer i de økonomiske rammebetingelsene. Fremover vil det være stor usikkerhet til de økonomiske ringvirkningene av innhenting etter pandemien og krigsutbruddet og hvordan disse vil påvirke kommuneøkonomien.

Forventninger og etterspørsel etter kommunale tjenester fra innbyggere, samfunn og næringsliv øker mer enn dagens kommunens inntektsnivå gir rom for. Det er igangsatt store tiltak i kommunen hvor nye arbeidsplasser skal skapes og store utbyggings- og infrastrukturtiltak skal gjennomføres. Samtidig skal kommunen effektivisere driften og utvikle kommunen som digital tjenesteleverandør.

Kommunen står ovenfor et stort endrings- og omstillingsbehov, et arbeid som ikke kan møtes med kortsiktige sparetiltak, men som vil kreve en grundig omstillingsprosess. Kommunen har riktignok satt i gang flere prosjekt nettopp med

formål å omstille og tilpasse driften til det fremtidige utgiftsbehovet. Utfordringen er å ta omstillingen raskere enn tjenestebehovet endrer seg.

Gjennom det historisk lave rentenivået og tidligere års mindreforbruk har kommunen fått en midlertidig økning i det økonomiske handlingsrommet. Dette handlingsrommet bør benyttes til å legge grunnlaget for en fremtidig økonomisk bærekraftig drift. Dersom kommunen ikke legger om dagens drift, vil det på sikt gå utover kommunens tjenestetilbud.

Kautokeino kommune har allerede ved inngangen til økonomiplanperioden et kostnadsnivå som overstiger inntektsforutsetningene. I økonomiplanperioden legges det opp til netto negative driftsresultat og et gjeldsnivå som overstiger brutto driftsinntekter. Det betyr at kommunen med dagens drift ikke klarer å finansiere de løpende driftsutgiftene med løpende driftsinntekter, og er avhengig av å bruke tidligere avsetninger som disposisjonsfond. Selv om disposisjonsfondet er innenfor økonomiske handlingsregler, gir nøkkeltallene tydelige signaler om en kommuneøkonomi som ikke vil være bærekraftig uten store driftsomlegginger.

I en situasjon hvor inntektsnivået er lavere enn utgiftsbehovet, må det foretas en prioritering av hva midlene skal brukes til. Dagens drift er ikke bærekraftig og må endres. I prioriteringen må det vurderes hva en er villig til å redusere for å skape seg rom til å ta vare på flere eldre og de økte låneutgifter, uten at det går på bekostning øvrige kommunale velferdstjenester og samfunnsutvikling ellers.

Forslag til vedtak:

- 1) Handlingsprogram 2023-2026 vedtas med de mål og premisser for kommunens tjenesteproduksjon som kommer frem av handlingsprogramdokumentet.

- 2) Årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026
 - a) Driftsbudsjettet vedtas i henhold til budsjettskjema 1A Bevilgningsoversikt drift, 1B Bevilgningsoversikt drift fordelt på enheter, 1C Bevilgningsoversikt fordeling av netto budsjetttrammer på enheter og 1D Økonomisk oversikt drift.
 - b) Investeringsbudsjettet vedtas i henhold til budsjettskjema 2A Bevilgningsoversikt investering, 2B Detaljert investeringsoversikt og 3A Oversikt over gjeld og andre langsiktige forpliktelser.
 - c) Årsbudsjettet er bindende og kan bare endres av kommunestyret selv, eller i samsvar med reglement for delegering av økonomiske og administrative fullmakter vedtatt av kommunestyret.
 - d) Enhetene vår tildelt netto budsjetttrammer etter budsjettskjema 1C.
 - e) Investeringsrammen settes inntil kroner 25 445 000, hvorav investeringsutgifter i varige driftsmidler utgjør kroner 11 684 000, avdrag på lån til videreutlån utgjør kroner 2 961 000, videreutlån startlån utgjør kroner 10 000 000 og egenkapitalinnskudd KLP utgjør kroner 800 000, jfr. budsjettskjema 2B.

- 3) Låneopptak

- a) Kommunestyret godkjenner en låneramme for 2023 på inntil kroner 15 550 000 for å finansiere nye netto bevilgninger til egne investeringer jfr. kommuneloven §14-15 første ledd.
- b) Kommunestyret godkjenner en låneramme for 2023 på kroner 10 000 000 for å finansiere startlån fra Husbanken til videre utlån jfr. kommuneloven §14-17.
- c) Kommunedirektør gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for nevnte lånerammer.

Lånene tas opp ved behov og etter en totalvurdering av behov for likviditet, vurdering av risiko og mulighet for positiv avkastning. Kommunedirektør får fullmakt til å godkjenne låneinstitusjon, lånevilkår og avdragstid.

4) Skatt på inntekt og formue fastsettes i henhold til det høyeste skatteøre som Stortinget vedtar.

5) Kommunestyret vedtar formannskapetets innstilling til økonomiplan 2023-2026 og årsbudsjett 2023 med følgende endringer: